

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő	Kiadó laptulajdonos:	== Egyes szám ára 4 fillér. ==
Melyben: Negyedévre	3 korona	Rudnyánszky Gyula.	Császó József.	Eszerkesztőség és kiadóhivatal:
Egy évre:	12 "			Debrecen, Csapá-u. 9. — Telefon
Félévre:	6 "			
Hónapokra:	20 "			

ROSTA.

A Szabadság adta hírül először, hogy a m. á. v.-nál tervezett szervezeti átalakítások munkálatai elkészültek. Vidéki lapársaink sorra közölték ezt a hírt. De most az egyik érdemes lapárs, mely oly városban jelen meg, a melynek a négy új üzletigazgatósági székhelyből nem jutott, — kételkedve kiált fel: hogyan készülhettek el ily nagy fontosságú munkálatok a — miniszter nélkül? S hozzá teszi, hogy Hieronymi miniszter csak most érkezett haza nyaralásából.

Hát igaz, csak most jött haza; de azért azok a döntő munkálatok mégsem a miniszter nélkül készültek el. A minnek egyszerű magyarázata az, hogy a — miniszter nyaralása alatt is dolgozott.

***
Mi lesz a világból, hová jut ősi szokásaiból kiforgatott hazánk, ha divatba jő, hogy a miniszterek még akkor is dolgoznak, a mikor pihenőre vonulnak vissza!

Tisza István gróf tegnap hagyta el az ősi kuriát, a geszti magányból tegnap tért vissza a fővárosba.

Arról sok szép, kedves és csinos történetet meséltek el a lapok, hogy a vaskezűnek híresztelt Tisza Pista milyen vajszivű ember otthon, a családja körében, a felesége, a gyermekei mellett, a faluja népe meg a gazdasági cselédjei közt.

De az lesz még csak az igazi, nagy meglepetés, mikor Tisza István gróf a első minisztertanácson kibontja irattáskáját és megtudja az ország, hogy hány nagyszabású alkotás, új törvény tervezete készült el a rövidke nyári szünidő alatt?

Mert hát a vaskezű és vajszivű miniszterelnök harmadik tulajdonsága a — hangyaszorgalom.

***
A magyar és osztrák kormány kiegyezési mérközése, mely nemsokára elkövetkezik, egyike lesz a két kormány élet-halál harcainak.

Tisza erős, éles tekintetű; Körber ravasz és sima. Tisza ott született, ahol Toldi Miklós. Körber urnak se országa se hazája. De elszánt fickó ez a díjbirkózó.

Reméljük azonban, hogy Tisza mégis földhöz vágja az osztrákot, hogy csak úgy nyekken.

De lesz azután még ennél nagyobb dolga is. Egy hazajáró kísértetet, egy mamust kell alaposan lelepleznie.

A hagyományos bécsi szellem még mindig azt hihetné, hogy minket, rakoncátlan magyarokat, rövid pórázon kell tartani. Minket sanyargatni, vas-szögű ostorral verni, fékezni, lenyügözni: ez az osztrák hazajáró lélek politikája, mely a mikor a kiegyezésről, a vámkérdésről esik szó, ilyenforma beszéddel vág eleve-nünkbe:

— Magyarországot a vámegységből kiereszteni nem szabad, mert ez a birodalmi székvárosnak nagy lerombolását jelentené; kifelé való vonatkozásokban pedig a két szuverénitást jelentkezését vonná maga után. Ezt ötelsége, míg él, meg nem engedi.

Ime így ravaszodik az osztrák róka.

De Tisza István a szeme közé néz s majd kitudódik: szabad-e a mi jó öreg királyunkat büntetlenül a — falra festeni?

A városi kimutatások.

Debrecen vagyona 56 millió.

— szept. 7.

A magyarországi városokat régi tesdedésükből s maradiságokból a kor intő szava rázta fel s megértette velük, hogy régi, elavult és tökéletlen intézményeik a haladó kor műveltségének már nem megfelelők.

Két évtized óta rohamosan fejlődtek a városok: iskolák s egyéb közművelődési intézetek emelkedtek vízvezeték s sok helyütt csatornázás is létesített; az utcaburkolat, a városok tisztántartása, a közvilágítás mindinkább tökéletesített. Szóval a városok hatalmasan haladtak előre s ennek természetszerű következménye az volt, hogy igényeik, szükségleteik is folytonosan szaporodtak.

A nagy arányokban fejlődő szükségletekkel szemben azonban a városok saját törzsvagyonaiból származó jövedelme nem emelkedett s így, hogy az egyensúlyt fentartsák, a folyton nagyobbodó igényeket ki elégítsék s megfelelhessenek azon követelményeknek, amelyeket az állam is támasztott velök szemben: kénytelenek voltak a saját polgárait áldozatkészségét az eddiginél sokkal nagyobb mérvben igénybe venni, azokat minden elgondolható módon és címek alatt megterhelni vagyis kénytelenek voltak a pótdadókat újra és újra emelni s új pótdadók és járulékok előteremtésén fáradozni.

Ez így volt nálunk, így volt minden más városban. Ezen mostoha

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testület, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kelleme szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 — kor. ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alantí ceggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).

Iskolakönyvek

befoglalások, passepartout, dobozok stb. jutányos árban készülnek.

Antalfy Ferenc könyvkötő bődíszművesnél Piac-utca 31. városházzal szemben

bekötését erős lencérna füzéssel olcsó árban; valamint könyvtári és diszes könyvek bekötése, dísz albumok, vázlatkönyvek bőrvésetű, plüsch és selyem alkalmi ajándéktárgyak női kézimunka

viszonyok közepette még szerencsének mondható, hogy a városok a fogyasztási adók kezeléséből tekintélyes összegű jövedelmeket fordíthattak a saját háztartásuk javára mert ha a multban ezen jövedelmek sincsenek, úgy pótdójuk még rohamosabban emelkedett volna. A városok ugyanis nemcsak saját belügyeiket látják el, hanem a közigazgatás majdnem minden ágazatában tisztán állami feladatokat képező munkákat is teljesítenek s pedig jelentékeny költséggel: ennél fogva az állam, ha nyíltan nem is segítette a városokat, pedig így kellett volna lennie. — türte azt, hogy azok a megváltott állami fogyasztási és italdók jobb értékesítése által maguknak némi segélyforrást teremtsenek.

Igaz, hogy ezen jövedelem tulajdonképpen nem mondható állami segítségnek, mert az a saját polgáraink vagyonából került ki, de mégis kevésbé érezhető alakban s olyképp, hogy az csak a fogyasztót terhelte s azért bizonyos elismeréssel kell megemlékeznünk a segítség ezen módjáról is.

Ujjabban mindinkább átment a köztudatba az, hogy a városok az általuk végzett állami funkciók költségeire jogos kárpótlást remélhetnek s teljesen bizonyos volt az, hogy a városok elosztván a fogyasztási adókból származó jövedelmeket, a megkezdett uton tovább nem haladnak, nem fejlődhetnek, sőt feladataik helyes teljesítésére anyagi eszközök híján, nagy részben képtelenné válnak. Ezen felfogás s annak belátása, hogy a városok állami támogatásra és kárpótlásra joggal tarthatnak igényt, teremtette meg az 1899. évi VI. t.-cikket, amely szerint a városok ezen elmaradt jövedelmek fejében jogositva vannak a fogyasztási adókra községi adópótlékot is kivetni s amennyiben ezek sem hoznák meg a régi jövedelmeket, a hiányt az államkincstár fogja pótolni azon jövedelemtöbbletből, amely a városoktól elvont fogyasztási adók útján az államkincstárba fog befolyjni. Kimondja ezen törvénycikk egyúttal a városok vagyoni viszonyainak állami támogatás mellett való rendezését s a műveletnek határ-idejéül 1901. évi december 31-ét tüzi ki, amikor ugyanis e törvény hatályát veszti.

A városok anyagi viszonyai 1901. év végéig nem rendezettek s az 1901. évi XVIII. t.-cikk a fentebb vázolt kárpótlási módott 1904. évi december hó végéig meghosszabbította.

Az 1904. évnek körülbelül a

végét tapossuk s a városok viszonyai még nem rendezettek.

Mindenki előtt ismeretes, hogy a rendezés ezen időben miért nem következhetett be s így az okokkal ehelyütt bővebben nem is foglalkozunk; de örömmel állapítjuk meg, hogy a politikai viszonyok általános rendezése s egyes égetően sürgős dolgok befejezése után első dolga volt a belügyminiszternek az, hogy a vidéki városoktól egy olynemű kimutatást követeljen be, mely őt azok vagyoni viszonyairól, jövedelmi és szükségleteiről teljesen tájékoztassa.

Ezen rendelet nagyon megnyugtató a városokra nézve, mert abból látszik, hogy a legmértvadóbb helyen meg vannak győződve a rendezés szükségességéről s annak kivitelével komolyan foglalkoznak is.

A belügyminiszter erre vonatkozó rendelete mult hó közepén városunkba is megérkezett, amint azt már annak idején is jeleztük s most, a belügyminiszter által leküldött s minden kérdésre kiterjeszkedő kimutatás elkészült.

A városok anyagi viszonyainak rendezésével valószínűleg bekövetkezik a személyzeti illetmények országos szabályozása is; legalább erre következtethetünk abból, hogy a belügyminiszter a városok vagyonára, jövedelmét és kiadásaira vonatkozó tájékoztató adatokon kívül bekövetelte a személyi járandóságok táblázat is.

Kívánjuk, hogy a kormány beható munkájának a legjobb sikere legyen s mielőbb bekövetkezzék a rendezett állapotnak áldása a sokat szenvedett és még súlyos feladatok előtt álló vidéki városokra is.

*

Tegnap terjesztette fel Debrecen város tanácsa a Roncsik Lajos főszámvevő által gondosan összeállított kimutatást, amelynek főbb adatai a következők:

A város területe 958,557 négyszög km; lélekszáma 77,285.

A három utolsó évben fizetett egyenes állami adók átlagösszege 1.086,524 korona, a községi pótdó alapjául szolgáló átlag összege 1878,989 korona; a községi pótdó átlagos 31 százalék.

A város jövedelmező vagyona: föld, erdő, épületek, egyéb ingatlanok stb. 45 millió 652,860 korona, nem jövedelmező vagyona 10 millió 818,016 korona; összes vagyona 56 millió 470,876 korona.

A jövedelmező vagyon: Földbirtok: 18,688,685 kor; erdőbirtok: 8,814,349 korona, épületek: 7,372,575 kor; egyéb, ingatlan: 863,283 kor; jogok javadalmak 5,909,261 kor; anyagok és felszerelések 588,324 kor; értékpapírok és pénzüntézet betétek 3,916,383 korona.

Nem jövedelmező vagyon: Földbirtok: 1,598,590 kor., erdőbirtok: 203,184 kor., épületek: 3,336,624 kor. ingóságok: 171,500 kor., anyagok és felszerelések: 1,248,191 kor., értékpapírok és betétek: 4,257,871 kor., készpénz: 12,006 kor.

A város tartozása 11 millió 369,600 korona, tiszta vagyona 45,101,276 korona.

A város 3 évi átlagos bevételei összesen 2,925,546 korona.

A bevételek a következők voltak: Ingatlanok utáni haszonbér jövedelem: 1,319,416 kor., ami az összbevétel 45,10 százalékat képezi; tenyészállatok eladásából 16,588 kor., az összjövedelem 0,57 százaléka, regálékártalanítási kötvény és részvények jövedelme: 126,869 kor., az összbevétel 3,34 százaléka, jogokból és javadalmakból: 259,023 kor., az összjövedelem 8,85 százaléka; ipariskolai bevétel 28,332 kor., az összbevétel 0,97 százaléka; városi vállalatok bevétele 276,661 kor., az összjövedelem 9,46 százaléka; különféle bevételek: 179,998 kor., az összjövedelem 6,15 százaléka, községi pótdóbeli jövedelem, 308,870 kor., az összjövedelem 10,55 százaléka.

Ezzel szemben a 3 évi átlagos kiadás összesen 2,920,615 kor. A kiadások részletezése:

Általános közigazgatási kiadás: 283,596 kor., az összkiadás 9,71 százaléka; adóhivatal 83,499 kor., az összkiadás 2,86 százaléka; rendőri kiadás: 245,49 kor., az összkiadás 8,39 százaléka; közegészségügy személyi kiadásai 19,022 kor., az összkiadás 0,65 százaléka; szegényügyi és jótékonyági kiadás 52,985 kor., összkiadás 1,81 százaléka; tanügyi kiadás 213,190 kor., az összkiadás 2,33 százaléka; utcák, járdák rendezése, köztisztaság: 167,306 kor., az összkiadás 5,72 százaléka; közvilágítás: 30,208 kor., az összkiadás 1,03 százaléka; adósság törlesztés és kamatokra: 555,692 kor., az összkiadás 19,05 százaléka; adó és illeték egyenértékre: 168,891 kor., az összkiadás 5,78 százaléka; városi intézményekhez hozzájárulás 82,845 kor., az összkiadás 2,84 százaléka; erdő, gazdasági kiadás, épület fenntartás 312,116 kor., az összkiadás 10,68 százaléka; különféle kiadások: 332,143 kor., az összkiadás 11,37 százaléka.

A fenti adatokból különösen az tűnik fel, hogy Debrecen városi kulturális célokra csaknem az összes kiadások 20 százalékat áldozza.

A kívánt és fentebb közölt statisztikai adatokra vonatkozólag megjegyezzük, hogy a leltári kimutatásnál a cselekvő és szenvedő hátralékok a miniszteri rendelet folytán nem szerepelnek, a bevételi és kiadási tételeknél pedig az előirásit átlagát vették alapul a miniszteri rendeletnek megfelelőleg.

A kereskedelmi miniszter elvi határozatai.

Iparügyekben felmerült vitás kérdésekben a kereskedelmi miniszter legutóbb a következő elvi határozatokat hozta:

1. Tanonc lehet bárki, ha életének 12-ik évét betöltötte, minélfogva a tanonc szerződés megkötése magasabb életkortól vagy iskolai képesítés kimutatásától függővé nem tehető. A tanonc gyakorlati haladásának megvizsgálása nem az ipartestületi vizsgálómesterek, hanem az iparhatósági megbízottak feladata.

2. Kőmives mester technikus vállalkozó címet nem használhat.

3. A kereskedői minőség megállapításának feltétele a kereskedői ügyletekkel való iparszerű foglalkozás.

4. Világcsodája, most csak... ezelőtt, jómóso battiszt, selyem stb. felírások alkalmazása nem kihágás.

5. Kávépörköldék iparhatósági telepengedély nélkül felállíthatók.

6. Sztrájkoló segédnek az a tény, hogy a dolgozó segédet felszólította: Ha tudja, hogy helyben sztrájk van, hagyja azonnal abba a munkát, mert ha ezt nem teszi, baj lesz és ha nem elég egy felszólítás, majd négyen jönnek érte, az ipartörvény 164 §-ába ütköző kihágás tényálladékat magában foglalja.

7. A közforgalom céljaira szolgáló vasutak nem tartoznak az ipartörvény rendelkezései alá, ellenben az oly magánérdekű vasutak, melyek kizárólag valamely iparvállalat céljait szolgálva, annak tartozékai, az engedélyezés, építés, technikai felügyelet stb. kivételével az ipartörvény rendelkezései alá esnek.

8. Fokereskedők ács munkálatokra csak vállalkozói iparigazolvány alapján vállalkozhatnak, de a munkálatokat ily esetben is csak iparengedéllyel bíró ács mesterekkel végezethetik.

Liaojang.

Nagy csaták színhelyei.

— szept. 7.

Alig egy esztendővel ezelőtt vajjon ki ismerte ezt a kis mandzsuriai városkát, amelynek neve most a világ történelmébe kerül, miután két hatalmas nemzet öldöklő véres csatában ott vívta meg döntő mérkőzését. Fél millió ember állott egymással szemben s bár még pontosan nem ismerjük a két fél veszteségét, máris kétségtelen, hogy a liaojangi ütközet a világtörténelem egyik legvéresebb csatája volt.

A múlt században mindössze nyolc ütközet volt, a mely összemérhető a liaojangi ütközettel. Ezek közül is ötöt a nagy Napoleon vívott meg a múlt század első két évtizedében.

Az austerlitz ütközetben 1805. december 2-án 80000 francia és 90000 osztrák állott egymással szemben; a franciák 7000 embert, az osztrákok 20.000 embert veszítettek el.

Eylau mellett Poroszországban 1807. február 8-án 70.000 francia megverte a 75000 főnyi orosz hadsereget, amely 25000 embert veszített a csatában, míg a franciák vesztesége 15000 ember volt.

A wagrami ütközetben Bécs közelében 1809 július 6-án 150.000 francia és 140.000 osztrák állott egymással szemben. A győzelmes franciák 16000 embert, az osztrákok 24000 embert veszítettek el.

A világtörténelem legvéresebb ütközete a moszkvai volt 1812. szeptember 7-én. 130.000 francia és 140.000 orosz állott egymással szemben. A franciák harmincezer embert, az oroszok hatvan-ezer embert veszítettek el.

A lipesei ütközetben 1813. október 15-én a szövetséges országok 310000 embert állítottak ki Napoleon 180000 emberével szemben. A négy napos csatában a franciák 25000 embert, a szövetségesek 45000 embert veszítettek.

A múlt század második felében három nagy ütközet volt a königgrätzi, saint-privati és sedani. Az elsőben 1866. július 2-án 220.000 orosz állott szemben 200.000 osztrákkal. A poroszok vesztesége 9000 ember, az osztrákoké 23.000 ember volt. A saint-privati ütközetben 1870. augusztus 14-én a németek 200.000 emberükből 15000-et, a franciák 120000 emberükből 12000-et veszítettek.

Végül 1870. szeptember elsején — (ugyanazén a napon dőlt el a liaojangi ütközet is) 120000 francia és 200000 német között folyt le a sedani ütközet, amelyben a franciák 14000, a németek pedig 13000 embert veszítettek el.

Kereskedők és iparosok figyelmébe

A debreceni kamara hivatalos közeményei.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara a kerülete érdekelt iparosait és kereskedőit, vállalkozóit figyelmezteti az alábbi pályázatokra. — Az érdekeltek bővebb felvilágosítást a kamaránál kaphatnak.

A M. A. V. igazgatósága viaszos vászon kárpitok egy évi mennyiségét ajánlati uton óhajtna biztosítani. A pályázat lejár 1904. szeptember hó 17-én.

A M. A. V. budapesti balparti üzletvezetősége árlejtést irt ki a részére 1905, 1906, és 1907 években szükséges gázöberekre. Határidő szept. 20.

A kassai 6-ik hadtest pályázatot irt ki széna, szalma és szecska szállításra. Határidő szeptember 9.

A budapesti első honvédkerületi parancsnokság széna szállításra ajánlat tételre hívja fel az érdekelteket. Pályázni lehet szept. 22-ig.

A M. A. V. igazgatósága ajánlati felhívást tett közzé a részére 1905—1907 években szükséges különféle ásvány olajok szállítására. — Határidő szeptember 24.

A M.-Szigeti áll. építészeti hivatal közzéteszi a viski áll. népiskola építési munkálataira vonatkozó hirdetményt. — Pályázni szeptember 12-ig lehet.

A M.-Szigeti polgármesteri hivatal 1487 korona 25 fillér költséggel kerítések építésére irt ki pályázatot. Pályázni lehet szeptember 7-ig.

A M. A. V. igazgatósága 1905 évben szükséges lenolj kenőcsét nyilvános tárgyaláson szerzi be. Ajánlatok szept. 20-ig fogadtnak el.

A M. A. V. igazgatósága fényképészeti leltári tárgyak eladására irt ki pályázatot. Határidő okt. 4.

A kereskedelemügyi m. kir. min. a feketehegyi kőbányák részére szükséges zuzó-kazán és gépház, valamint szénraktár építésére ajánlat adásra szólítja fel az érdekelteket. Határidő szeptember 30.

A M. A. V. a részére szükséges izzó lámpák szállítását nyilvános uton biztosítja. — Pályázni október 20-ig lehet.

A M. A. V. 1905—1907 években általa felhasználható kenőcs és fénymázkra árlejtést nyitott. Pályázati határidő lejár október 18-án.

A Szegedi üzletvezetőség kavics szállításra nyit pályázatot. Pályázhatni október 4-ig lehet.

Az állami vasgyárak igazgatósága olaj szállításra hívja fel az érdekelteket. Pályázni lehet szeptember 15-ig.

A cs. és kir. közshadsereg kisebb ruházati és felszerelési cikkeknek szállítására a pályázatot az illetékes minisztérium kiírta. Az érdeklődők forduljanak a debreceni kereskedelmi és iparkamarához.

Az aknaszlatinai tóbánya hivatal 3622 mm-a tiszta buza, 1190 mm a rozs és 2690 mm-a tengeri szállításra árlejtést irt ki. Pályázhatni október hó 13-ig lehet. Bánatpénz 4000 korona.

A felsőbányai m. kir. bányahivatal közzétett árlejtésén verseny tárgyai: világító, kőanyagok, pamutfonalak, kenderkőz, szeg, fémáru, bogáráru és kémledei anyagok, végül papirszerűséglet 1905 évre.

Az ajánlatok: a szertári anyagokra szeptember 20-áig, a papírneműekre október 15-ig d. e. 10 óráig nyújtandók be nevezett hivatalhoz.

Bánatpénz összege: 5 százalék. Elhelyezendő ugyanottan.

Bővebb felvilágosítást az érdeklődők a kamaránál vagy az árlejtés kiíró hatóságánál nyerhetnek.

EGYHÁZ és ISKOLA.

A kollégium új igazgatója. Karai Sándor elfoglalta terhes és fáradtságos állását és igazgatótanári székében a legnagyobb tevékenységet fejt ki. Mint a modern eszmék barátja, keze alatt a kollégium os falaiiban új élet pezsdült meg. Mindazok, a kik Karai Sándor tevékenységéhez a legnagyobb reményeket fűzték, ezeket már is részben megvalósítva láthatják. A kollégium ily kitűnő erő vezetése alatt ős hírnevéhez méltó lesz.

Ev. ref. elemi iskolák. Az ev. ref. elemi iskolák istentisztelete a nagy és kistemplomban megvolt és a tanítás rendszeresen megkezdődött.

Egyházmegyei közgyűlés. Ma kezdődik az őszi egyházmegyei közgyűlés. Délelőtt 9 órakor az egyházmegyei tanügyi bizottság tart ülést az egyháztanács-teremben, délután elértekezlet lesz. Holnap délelőtt 9 órakor ugyancsak az egyháztanács-teremben veszi kezdetét a tulajdonképeni egyházmegyei közgyűlés, mely előreláthatólag 2—3 napi eltart. A közgyűlésen egyházi részről Dávidházy János esperes, világi részről pedig Nagy Ferenc helyettes gondnok lesz az elnök.

Beiratások az izr. iskolában. Kápolnás utcai iz. iskolában egy hét óta folynak a beiratások. Eddig 450 tanuló iratkozott be. A tanév ünnepélyes megnyitása e hét elején történt meg, mely alkalommal Krausz Vilmos főrabbi buzgó imában kért áldást az új tanévre. A pót-beiratások még e héten folynak.

Tollhegyen.

— Apa és fia utazása. — A kegyelmes asszony. — A kerékpárado haszna. —

Szávay Gyula, a poétapapa kézen fogja a jövő héten az ő Zoltán fiát, a poétafiút, felülteti a gőzökre és viszi, viszi nemcsak a gőzös kerekén, hanem a Pegazus jónevű tenyészlő szárnyain is Szegedre.

A Dugonics Társaság — amely abban különbözik a mi Csokonai körünktől, hogy emez csak éppen áll, amaz meg nemcsak áll hanem ül is — e hónapi felolvasó ülését ugyanis nagyrészt debreceniek töltik be. A Társaság rendes tagjai közül Várady Károly dr., a benünket itt hagyott új tankerületi főigazgató és Szávay Gyula, mint vendég pedig Szávay Zoltán fognak felolvasni.

Versiket fog felolvasni a papa is, a fia is.

A magyar költészet pedig örül annak a természeti szokásnak, hogy nem messze esik az alma a fájától.

Két év előtt még az eperjesi vendéglő udvarának háttérében szegénykező színház keskeny deszkáin fogadta boldogan az elismerő tapsokat az a finom, érdekes arcú ifjú hölgy, aki az idején Debrecen közönségének az érdeklődését is felkeltette.

Szabó Mariska, az eperjesi kis színház társulat két év előtti szende csillagooskája, Debrecenben már mint a Kolozsvári Nemzeti Színház visszavonult primadonnája tartózkodott itt lakó közeli rokonainál.

Ugyanezokor gyakrabban, mint azt a hivatalos kötelességek követelték, fordult meg Debrecenben egy bár élete delét már túlhaladt de üde arcú, daliás tartású magasrangu katona.

A Kossuth utcán gyakran látható volt a bájos színész nő együtt a magasrangu tiszttel. Már akkor suttozták, hogy Mariska kegyelmes asszony lesz.

A kolozsvári lapok most arról adnak hírt, hogy Klobucsár Győző cs. és kir. altábornagy — aki közben nyugalomba vonult, hogy a fényes pálya dícsőségét a házi tüzhely melegségével cserélje fel — nőül vette Szabó Mariskát.

A kis színész nő — ime — kegyelmes asszony.

Fridvalszy Rezső fodrászt ma az Egyháztér 4. számú házból kiviszik a temetőbe. Nem valamely betegség okozta korei halálát a derék iparosnak, hanem a kerékpározás.

Vasárnap szabadidejét arra használta fel, hogy kedvenc sportját, a kerékpározást, üzze. Rohant biciklijén, a hogy csak tudott. Mert Debrecenben a biciklisták ott és úgy rohanhatnak, ahol és ahogy csak nekik tetszik.

Az utcákon azonban, különösen vasárnapokon; olyan halandók is járnak, a

kik erre a saját lábaikat kénytelenek, vagy szeretik használni. Na meg kocsin is jár, akinek módja van rá. Így aztán könnyen megesik, hogy a gyorsiramban vágató biciklista vagy leüt valamelyik gyalogjáróról, vagy őt üti le valamelyik kocsin sétáló.

A szegény fodrással ez az utóbbi történt.

Valóságos jóltevője lesz Könyves Tóth Miska doktor a debreceni utcajáró emberiségnek, ha keresztül viszi a kerékpár adót.

Akkor majd alábbzik a biciklistasportkedv és megszűnik az életveszedelem a nyilvános utcákon.

Maró.

H I B E K .

A budapesti meteorológiai intézet jelentése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szeptember 6-án. Hőemelkedés és a déli részeken még kevés eső várható.

* Tallián miniszter Debrecenben, Tallián Béla földmívelésügyi miniszter esütörtökön este indul el a rutén hegyvidékre, a Beszkidek közé ahol e. y hétig marad, hogy a kormány nagyszabású segítő munkálatainak feladatait a helyszínen tanulmányozza. Tallián miniszter esütörtökön este külön vonaton indul el a fővárosból és Debrecenbe pénteken reggel 3 órakor érkezik. Itt esatlakozik a miniszter külön vonatához Tolnay Kornél üzletvezető Krivády Géza dr. titkárral, a kik különben már tegnap délután elutaztak, hogy a vonalat megtekintsék és a kellő intézkedéseket megtegyék. Tolnay Kornél esütörtökön tér vissza Debrecenbe. A miniszter első ünnepies fogadása Királyháza lesz, a hová három törvényhatóság küldött tei gyűlnek össze, akiknek nevében Beöthy Pál főispán üdvözlö a minisztert. Pénteken délből nagyszabású lakoma lesz a miniszter tiszteletére Beregszászon. Tallián miniszter innen indul el aztán hegyvidéki tanulmány utjára.

* Zichy új dalműve Rákócziról. Zichy Géza gróf Nemo című új dalművét befejezte. A dalmű szövege ugyanaz, amelyet a szerző a télen Debrecenben a Csokonai Kör felolvasó ülésén felolvasott. A cselekmény Rákóczi fejedelem udvarában játszódik és a hőse egy Nemo nevet viselő zenész. A darab híven festi a Rákóczi korát, harcát és a kurucok küzdelmét. A négy felvonásra osztott művet az a rendkívül hatásos jelenet fejezi be, amikor Nemo Rákóczi szívére pihenve, szíve keserűvéből és hazaszeretetéből merítve megalkotja a Rákóczi indulót. — A dalmű alapmotívumául szerző a

Rákóczi indulót használta fel. Most már az volna szép, ha a Rákóczi hamvainak hazai sírba helyezésénél a magyar kir. operaház tagjai Kassán mutatnák be a becses művet.

* Városi bérletek árverése. Ma délelőtt 9 órakor a városháza közgyűléstermében a következő városi tulajdonok bérletét bocsátja a városi tanács nyilvános árverésére: A csolnákázó tó. A belső guti Jeney-féle két kaszáló 20 hold. A fancieskai Jeney Péter féle kaszáló 45 hold. A Bárány csapszék 500 k. A Gygyori csapszék 98 hold földdel 2610 k. Az Epreskerti csapszék 800 k. A Ludas csapszék 155 hold földdel 1200 k. A Csicsogó csapszék mézszárszékkel 1000 k. A Bégány csapszék 1223 k. A Kadaros parti fogadó 233 hold földdel. A Halápi csapszék 45 hold földdel 706 k. A Látókép csárda 10 nyilas földdel 2604 k. A Bay-Szilágyi féle szántóföld a vágóhid mellett gyümölcsösrel 411 k. Az Ispotálylapos legelő 262 k. és a Váradutcai sorompó mellett levő 1200 négyszögöl faraktárhely 400 korona kikialtási ár mellett.

* A főiskolából. Napról-napra népebb az ős kollégium. Meleg szeretettel öleli a szülők kebeléről idegenbe szakadt kisebb nagyobb fiukat. A beiratások még mindig tartanak. Jó hírvének örvendő főiskolánkba mindenfelől érkeznek a folyamodványok felvételért, de nincs hely. Az idén a gimnáziumi szakon már az 5-ik osztály mellé is fel kellett állítani a pár huzamos osztályt. Máéddig 700-on felül van a beiratkozott tanulók száma. — Megnépesültek a folyosók. Nagyban megy a korteskedés a könyvtárnok, a tornaköri elnök mellett. A könyvtárnoki állásra Nyikos Sándort, az önképző társulat elnökségére Kiss Pál joghallgatókat jelölték. Az évnitő istentisztelet 9-én délelőtt lesz. Ezután veszi kezdetét a tanítás.

* A galaci levél Nagyváradon. A sok vihart felvert galaci ügy epilógusa foglalkoztatta Nagyvárad város tanácsát mint állandó választmányt. Az epilógus Debrecen szabad királyi város átirata volt. Debrecen a galaci eset után tudvalevőleg felterjesztést intézett a képviselőházhoz s feliratában azt sürgeti, hogy a magyar nyelv a külképviseletben, szóval az osztrák-magyar diplomáciában a paritás elvének megfelelően érvényesüljön. A debreceni átirat élénk vitára adott alkalmat Nagyváradon. A nagyváradi tanács tagjai nem azonosították magukat a debreceni állásponttal. A vitából az a meggyőződés domborodott ki, hogy az a kijelentés, amelyet Tisza István gróf miniszterelnök tett a képviselőházban, teljesen megnyugtató. Egy másik rendelet pedig már arról is intézkedett, hogy a magyar nyelv a hadseregben kellőképpen érvényesüljön. A nagyváradi tanács e két ok alapján azt fogja javasolni a közgyűlésnek, hogy a debreceni átirat felett térjen napirendre.

* Városok be nem kebelezett kölcsönei. Győr városa elhatározta, hogy a pénzügyminiszterhez feliratot intéz az általános jövedelmi pótdóról szóló 1883. évi XLVI. t. c. 13. §-ának a városok által felvett, de be nem kebelezett kölcsönök kamataira leendő kiterjesztése végett. A feliratot a város pártolás és hasonló szemű felirattal való támogatás céljából megküldte Debrecen város közönségének. A felirat különösen azzal érvel a kedvezmény megadása mellett, hogy a városok kölcsöneiket országos szükséglet kielégítése végett veszik fel, azokból iskolákat, kórházakat, középületeket, vízműveket, szövel közhasznú intézményeket létesítenek, a kölcsönrel a helyi lakosság terheit is emelik, s így befektetéseik éppen jövedelmi forrást teremtenek.

* A debreceni ezred Tenkén. Tenke levelezőnk jelenti, hogy Tenke társadalmi életének friss szint és tartalmat adott az ott időző 39-ik debreceni ezred. A társadalmi élet teljesen felpozícióba s vidámság urálja a csinos nevű várost. A gyakorlatzó ezrednek e hét folyamán meleg napjai lesznek. Vasand község határában három napon át harszerű céllövészetet tartanak, a melyet megszemlél Steinsberg altábornagy hadosztályparancsnok is. Szeptember 15-én lesz a lefúvás s 16-án tér vissza az ezred Debrecenbe. A zenekar esténként sétahangversenyt rendez, a melynek folyton nagy közönsége van.

* Berukkolás. A debreceni cs. és kir. 39-ik gyalogezredhez besorozott újoncnak ma küldték szét a behívót, melyszerint október hó 10-én be kell rukkolniok.

* Rákóczi induló az oláh ünnepen. Az aradmegyei deszkások a minap gyűlést tartottak, amelyen a Gotterhaltét énekelték, román szöveggel, melyet most csináltak az osztrák néphimnuszra. Orvendetes ellentétnek az az eset, amelyről nagyváradi levelezőnk küld nekünk értesítést. Bihar megyében, Erkenéz községben új görög katolikus templom épült, amelynek felavatása most ment végbe szép ünnepély kíséretében. Mikor a templom tornyára a keresztet felhúzták a cigányzenekarral a Rákóczi-indulót húzták, mikor pedig a keresztet elhelyezték, a Kossuth-nótát zendítették rá. A jelenvolt románok együtt énekelték a hazafias dalokat a cigányzenekarral.

* Uj forgalmi akadály. A forgalmi akadályoknak egy új fajtája kerül a vicinális vasutak évkönyveibe. Hogy minő az: mutatja az alábbi megtörtént történet.

A szászrégeni hévvasut (értsd h. é. v.) jókedvűen füttyengetve poroszkált a legközelebbi állomás fele, mikor a masina a szabad mezőn hirtelen megállt.

— Mi történt? — kérdezte megijedve az egyik utas.

— Egy tehén áll a sineken, — válaszolt röviden a kalauz.

A vonat aztán a kis incidens után nyugodtan folytatta útját, de tíz perc múlva váratlanul újra megállították.

— Nos, miért állt meg újra a vonat? — kérdezte az előbbi utas.

— Megint utólértük a tehenet, — felelte a kalauz.

* Belérés. Vakmerő tolvajok felhasználták a Megyery Pál dr. ügyvéd tanyán való tartózkodását és a Széchényi-

utca 35 szám alatt levő lakásába betörték a múlt éjjel. Az udvaron rejtőzködött el, mert az iroda ajtó alkulescsal ki volt nyitva. Onnan hatoltak be a lakásba. Feltörték minden szekrényt, öszszehánytak mindent és elvittek, amit csak birtak. De készpénzt nem vittek el, mert a pénzszekrényt hiába feszegették, nem birták kinyitni. Hogy foglalkoztak vele, azt bizonyítja a leemelt felsőrész. A betörők az ablakon át jutottak az utcára és eltűntek úgy, hogy mostanáig hiába keresi a rendőrség. A tulajdonos tegnap délelőtt a tanyán értesült a betörésről.

* Schaf János próbabálja. Szombaton este tartotta Schaf János táncitanító próbabáját a Korona dísztermében. Különös figyelmet és elismerést érdemel azon különféle nemzeti táncok bemutatásáért, a miket 5—7 éves gyerekek szépen lejtették. A próbabál igen jól sikerült: a reggeli órákig tartott. A négyeseket az ifj. Schaf rendezte megkapó ügyességgel. Schaf Jánost bátran ajánlhatjuk a szülőik figyelmébe.

* A szerb koronázás előtt. Szerbia népe lelkesedés nélkül, sőt kedvetlenül és ellenséges érzéssel várja Péter király koronázásának napját s ez a hangulat kifejezésre jut a sajtóban is, a mely valóságosan visszariasztja a lakosságot a koronázó ünnepségektől. Jellemző ebben a tekintetben a Slob. Recs. egy cikkelye, amely a többi között ezeket mondja: Miután a radikális kormány meghallgatta a fővárosi sajtó minden kifogását a koronázás ellen, a lakosság kedvezőtlen anyagi helyzetét, e szárazságot, a részleges éhínséget — mégis megállapította a koronázás napját, a melyen isten kegyelméből most már meg fog történni. Az a párt, amely folyton arra hivatkozik, hogy mindig alkalmazkodik a közvélemény óhajtatásához ezuttal meghazudtolta magamagát. Mert azt csak nem meri állítani a kormány, hogy a nép óhajtatása, a közvélemény kívánsága volt, hogy a koronázást most tartsák meg. A szerb nép óhajtatása még sohasem nyilvánult oly egyetértelműen, mint most a koronázó ünnepségek ellen, a melyek költségesek és a mostani körülmények között célszerűtlenek és esztelenek. Valamennyi újság, kivéve a félhivatalos Samupravát, állást foglal a koronázás ellen. Azt fejtetik, hogy ha már koronázni akarnak és az államkincstárt kiüritik, legalább olyan időben tegyék, a mikor a lakosság nem nyomorog s az egész dolog nem annyira visszás. Ilyen körülmények között a koronázás vakparádé lesz, amelynek semmi értelme sincsen. A koronázás pusztán formalitás, legalább Szerbiában s komikus, nagyzó hatást tesz, ha csak a szegénység és nyomorúság eltakarására szolgál.

* Tanuló ifjúságból alakult diákolonó szeptember hó 7-én, szerdán a Korona című táncsteremben Benczi Sándor elsőrendű zenekara közreműködése mellett zártkörű próba táncestélyt rendez. Schaf János. Kezdeté 7 órakor. Belépő-díj 1

korona. A táncmulatságon a tanulóifjúságból alakult csoport tartja próbaestélyét.

* Mentők. Csak most nyílt meg a szegedi mentő állomás és máris arról kaptunk hírt, hogy az aradiak is teveznek mentőegyesületet az atlétikai klub és az orvos és gyógyszerészegylet tagjainak közreműködésével. A temesvári mentőtársulat már régebb idő óta működik üdvösen. A múlt hó alatt 55 balesetnél nyújtott első segélyt és 30 betegszállításnál segédkezett. Csak a nagy, gazdag Debrecen marad hátra.

* A fogadó irodák. Honnan van az, hogy Budapesten sok embert a japán-orosz háború szenzációs eseményeinél, vagy akár Kóburg Lujza hercegnő romantikus szökésénél is jobban érdeklik a londoni, párisi és bécsi löversenyek eredményei, hogy egy-egy japán győzelem után a lapok különkiadásokból sohasem kelne el annyi példány, ahány példányban a legsilányabb és legjelentéktelenebb külföldi verseny eredményét árusítják alig egy órával a verseny után? Ezt a nagy érdeklődést a külföldi versenysportja iránt egyedül a főváros fogadó irodáknak köszönhetjük, ahová minden verseny napján ezrével zarándokolnak az emberek, hogy pénzüket elveszítsék, mert a verseny után bizony erősen megfogyatkozva térnek vissza az esetleges nyereségért. Különös jelenség ez, amikor azt látjuk, hogy Bécsben, Berlinben vagy egyebütt, az ott rendezett versenyek iránt is alig nyilvánul érdeklődés s a verseny csaknem kizárólag az előkelő körök s órákozása s oly emberek járnak a löversenyre, akik könnyen áldoznak a lötenyészésért. Ugyanakkor nálunk sok ezer ember jövedelmét, vagyont, sokszor becsületét áldozza fel, hogy külföldi versenyeken szerencsét próbáljon. Egy jámbor németnek, látva ezeket a visszás állapotokat, az az ötlete támadt, hogy ő is állít fel fogadó irodát a fővárosban s az engedelmért évi százezer koronát ajánlott fel. A kormány természetesen visszautasította ezt az erkölcsstelen ajánlatot, amelynek mégis megvolt az a haszna, hogy a rendőrség kezdte figyelemmel kíséreni a fogadó irodák működését. Kiderült, hogy a legnagyobbak, amelyet a Vadász és Versenylap című löversenyújság tart fenn egyáltalában nincsen engedelmre arra, hogy fogadásokat elfogadjon. Ezt az irodát most be is csukatta a rendőrség. — Remélhető azonban, hogy a tisztogatás munkája nem fog ennyiben maradni s a rendőrség megszabadítja majd a fővárost ezektől a versenyirodáktól, amelyek már annyi nyomorúságnak, szerencsétlenségnek és bűnnek voltak okozói.

* Elvesztett történelmi térkép. Ma déli 12 órakor Csapó-utcától a Nagytemplomig menve a tulajdonosa elveszített egy háreyára rajzolt s még nem egészen kész térképet, amely Debrecen vidékét az 1200—1400 évek közti állapotok szerint ábrázolja és egy nagyobb történelmi munka mellékletéül van szánva. A becsületes megtaláló hálára kötelezi a rajzoló, ha a városi közlevéltárban visszaadván neki a térképet, ily módon sok türelmet és időt igénylő munkától megszabadítja.

* A férj vadászatra jár. Egy vidám francia bohóság, amelyet nagy sikerrel játszottak a fővárosban is, ismétlődött most meg az életben. Egy jómódu párisi kereskedőre régóta gyanakodott a felesége, hogy nem sokat törődik a hitves-

Hűség. Eppen ezért, a mikor a férj a minap közölte a feleségével, hogy vadászatra indul, a feleség kétkedő mosolylyal fogadta ezt a bejelentést. De azért nem szólt semmit, hanem a mikor a férj puskával és vadásztáskával felszerelve a pályaudvarra hajtatott, egy másik kocsi-ban sűrűn lefátyolozva utána sietett. Eppen akkor érkezett a pályaudvarra, amikor a férj egy tisztviselő barátjának átadta puskáját és vadásztáskáját ugyanabban a kocsi-ban visszatért a városba. Az asszony természetesen követte. A férj kocsija végre a távollevő Cours de Vincennes városrész egyik háza előtt állott meg, ahol a férj kiszállott a kocsi-ból és bement a házba. Az asszony a ház előtt nagy izgatottságban várta a további fejleményeket. Egy negyedórával később a férj elegáns sétaruhába újra megjelent az utcán, karján egy fehérruhás előkelő hölgygyel. Az asszony, hogy a szerelmeket leleplezze, ügyes eselt gondolt ki. Vetélytársnője mellé lopódzott s kiragadta a kezéből aranyos ridicule-jét azután pedig futásnak eredt. Természetesen hamarosan elfogták s tíz perccel később mind a hárman a rendőrségnél voltak. Elképzelhető a férj meglepetése, amikor a vélt tolvajban, miután fátyolát levette saját feleségét ismerte fel. Az asszony pedig kijelentette, hogy csupán azt akarta megállapítani, hogy a férje megcsalta. Természetesen azonnal hazabocsátották s az asszony még aznap megindította a válópört férje ellen.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujjfalussy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejárataánál levő kirakatokban.

x. Iskolai növendékek részére füzetek, körzők, rajztáblák, vonalozók, festékek, zsebképek stb. különféle iskolai szerek egyedüli nagyraktára a legolcsóbb árakban Pongrácz Géza papirraktárában Piac-utca 7. Bika szálloda mellett.

* Tankönyvek bekötését Dávidházy Kálmán könyvkötészet Fűrészker-utca 9. szám alatt a legjobb kivitelben, legolcsóbban készíti. — Ugyanott minden könyvkötészeti és műipari munkák legújabb ízlés szerint készíttetnek.

x Iskolai idényre fiu kalapok, sapkák, ingek és nyakkendők feltűnő olcsón Feketénél.

x Divalos férfi és fiu kalapok legnagyobb választékban Feketénél.

Ma este az Arany Bika kávéházban Rácz Károly zenekara játszik.

SZINHÁZ.

— (A debreceni évad megnyitása.)
Mint tegnapi lapunkban közöltük, Makó Lajos igazgató a máramarosszigeti előadásokat már e hó 16-én befejezi, habár a színházlátogatás eddig egy évben se volt olyan erős, mint az idén. Ennélfogva a debreceni színi évad megnyitása hamarabb lesz, mint ahogy terveze volt. Makó Lajos tegnap délután Debrecenben érkezett, hogy a megnyitás napját kitűzze és a bérlet iránt intézkedjék. A színtársulat Debrerentől való eltávozására óta annyiban változott, hogy Szabó Irma, a kedvelt kitűnő naiva a tsgok közt foglalt helyet, míg Patáki Béla, a bonvivant, időközben megvált a társulattól.

TÁVIRATOK.

A japán orosz háború.

A mandzsúriai harcterről.

London, szeptember 6. Mindegyre világosabbá válik az oroszok veresége. A Standard tudósítója kiment az elhagyott harctérre, hol a halotak eltakarítását egész sereg kínai kuli végzi. A letarolt, vérrel borított mezők s a puska-portól megfeketedett s ágyutűztől kiégett hegyoldalak vigasztalan benyomást keltenek. Legutóbbi jelentésben írja, hogy az oroszokat a Taicetól délre eső vidékről is elűzték már. Az oroszok átkelése előtt borzalmas jelenetek játszódtak le a megtagadt folyó partján. Az oroszok megkísérelték ugyan az ellentállást, de a tulerőnek nem tudtak ellentállni s hanyatt-homlott rohantak az ugyis vadul tolongó seregnek. Ez betetőzte a katasztrófát. Tömérdek katonát szorítottak a Taice folyóba akik mind menthetetlenül odavesztek. A városban szörnyű hírek keringenek az oroszok ottani veszteségeiről. Egész ezredeket említenek, melyek egy szálig odavesztek. Bizonyos, hogy töméntelen hadi felszerelés, ágyuk egész sokasága és rengeteg katona esett áldozatul a rendetlen futásnak.

London, szeptember 6. A Reuter-ügynökség jelenti Pétervárról: Tegnap a késő esti órákban az a hír terjedt el, hogy Kuropatkin utóvédje jóformán megsemmisült. Hadsergének zöme a legnagyobb veszedelemben van, hogy körülzárják.

Pétervár, szept. 5. A Russ című lapnak táviratozzák Mukdenből: Minthogy az elleuség 40 kilométernyire délre áll Mukdentől, megkezdtek a város kiürítését. A cenzura további intézkedésig Karbinba költözött át. A távirati tudósítás ideiglenes félbeszakítása lehetséges.

Port Arthur ostroma.

London, szept. 6. A Daily Telegraphnak jelentik Csifuból tegnap este 2 óra 30 perccel: Egy nagy rakomány lisztet szállító gőzös Port-Arturba érkezett, ahol nagy lelkesedéssel üdvözölték. A 8. japán hadosztály Dalniban partraszállt az ostromló hadsereg erősítésévéget. Port-Arturban jóformán nincs már lőtakarmány. A főzelékfélék igen drágák. A kínai várost, hogy szabad kilövést nyerjenek, le akarják bontani. — Száz menekülő tegnap ideérkezett Port-Arturból és azt mondja, hogy Port-Artur augusztus 2-ától 31-ig szakadatlanul támadták, még pedig főleg kelet felől. A japánokat mindenütt nagy veszteségek közt visszaverték.

London, szept. 6. A Daily Chronicle jelenti Csifuból tegnapi: A Port Artur előtt álló japán hadsereg sokat szenved a láztól. A blokádnak egészen hatástalan, mert a helyőrséget bőségesen ellátják élelmiszerekkel. Nehezebb ellenben a lőszer pótlásának kérdése. A japánok naponta várják a hajóhad újabb kitörését.

A Liaojangnál lévő japán hadseregek Mukdent akarják téli hadiszállásukká tenni.

A cár a balti hajórajnál.

Pétervár, szept. 6. A cár a nagyhercegek és az özvegy cárné kíséretében tegnap délután Kronstadtba ment és szemlét tartott a kikötőben levő hajóraj

felett. A hajóraj 9 páncélos hajóból és 8 cirkálóból áll. A legénység a cárt lelkesen üdvözölte.

Lujza hercegnő lakhelye.

Bécs, szept. 6. Hír szerint Lujza hercegnő Mattasicsal Jersey szigetre érkezett, ahol állandóan tartózkodni szándékozik.

Hatvan lángokban.

Hatvan, szept. 6. Délelőtt nagy tűz ütött ki. Eddig a szolgabírói lak és egy egész házsor égett le. A tűz, mely egy pékházban keletkezett, este még pusztít.

A szerb király koronázása.

Belgrád, szept. 6. Péter király koronázását nem halasztják el, hanem szeptember 21-én a belgrádi székesegyházban tartják meg.

Plehwé utóda.

Pétervár, szept. 6. A cár Platonov államtanácsot belügyminiszterré kinevezte.

Osztálysorsjáték.

Budapest, szept. 6. Az osztálysorsjáték mai húzásánál a következő nagyobb nyereményeket sorsoltak ki:

100.000 koronát nyert: 98107.
20.000 koronát nyert: 4744.
15.000 koronát nyert: 6991.
10.000 koronát nyertek: 61023 90181.
5000 koronát nyertek: 42671 49113.
77528.
2000 koronát nyertek: 10296 28364
67260 69633 88402.
1000 koronát nyertek: 33866 38891
79577 104220.

Gabonatözsde.

Budapest, szeptember 6. Buzakinál jó vételkedv élénk. — Sailárd irányzat mellett 16,000 métermázsa került forgalomba 15, közben 7 és fél fillérrel drágább árakon. Egyébb gabonanemek közül rozs, tengeri és árpa 10—15 fillérrel drágább. Idő: szép.

Szerkesztői üzenetek.

J. A. Kolozsvár. Debrecenben a legközelebbi szarvasmarha nagyvásár október 10—11-én, (hétfő-kedd) lesz.

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégnél,
Debrecen, Kistemplombazár.

Az iskola idény kezdetével
ajánlják kitűnő minőségű
fiu és leány fehérneműiket

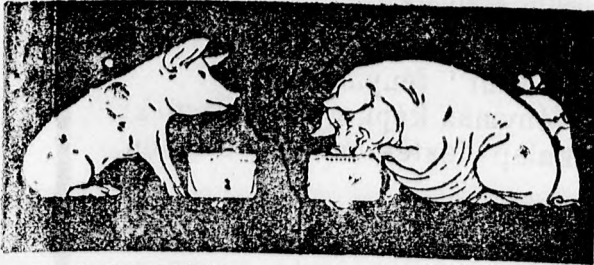
harisnya, kötények, matrácok,
paplanok stb. stb. nagy raktárát.
Intézetbeli növendékek-
nek előírás szerint.

Határozott árak!

!!! Nyavalyatörés !!!

Ki nyavalyatörés, göres, és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a hatvan szabad egyenesében.

Gazdak figyelmébe

Manhattan nélkül Manhattan porral.
Aki sertéseit gyorsabban akarja felhizlaltani aki teheneitől és kecskéitől több és jobbminőségű tejet akar aki erős gyönyörű barmokat és tüzes lovakat akar, egyszóval aird javedelmezőbb állattenyésztést akar, az használjon

MANHATTAN

rápport. Használatának költsége igen csekély és dusan megterít 100 kgl. 50. kor., klg. 26 kor. Egy 5 kilós próbaküldeményt 5 kor.-ért kiüdönk postán és bérmentve utánvétellel hogy a legkisebb gazda is meggyőződhessen a Manhattan por bámulatos hatásáról.

Központi főraktár: Manhattan Electrophor Társulat Budapest. VIII., Aggteleki-utca 15.

Bortermelők figyelmébe!

Tisztelettel tudatom, hogy Deák Ferenc-utcán fönnálló gépműhelyemben újtalálmányu és szabadalmazott vasszerkezetű és felülnyomásu

borsajtók és szőlőzuzókat

készítek, mely bármelyik külföldi gyártmányt is felülmulja.

A borsajtó fatányérral van ellátva maustlé a vasrészekkel nem érintkezik, a törköly egy darabban kivehető.

Raktáromban minden nagyságban legnagyobb választékban de olcsó árakban kapható.

Szíves pártfogást kérek, tisztelett

Preizler Mór

malakatos és gépjavító műhelye

fényképészeti cikkek

Láda kufferek

uti készletek, pénz, szivar és levéltárcák,

férfi fehéreneműek,

(mérték után is készülnek),

solingeni kések, ollók, bo-

rotvák, haj, köröm és ruha

kefék, fésűk, szappanok,

tükrök nagy választékban,

jutányos áron kaphatók:

BORSOS KATA

műipar és férfi divat áru raktárában

Debrecen, városház épület.

b ö r á r u k

Csász. és kir.

udvari szállító.

Fernolendit

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fénycrém mindenféle világos és feke bőrnek részére, mely kiváló szép fényt és tartósságot ad a bőrnek. Elhasznált pecsétes, sárga vagy barna bőtnék a Lyosin egészen új fényt ad.

Alapított 1832. Gyári raktár Budapest V. Lipót-körut 24. (Briefadresse Wien III. Wasche kaufen Sien nur Brunnenseife. Mindenütt kapható)

A legjobb arc-
szépitő szer a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely
ára 70 fillér

Serail-szappan. }
Epe-szappan. } Kitiűő toillet szappa-
nok a kenőcs használá-
s latához o

Seail-puder. Kiváló finom arcpor három színben, fehér, rózsá és orém 1 doboz ára 1 korona.

Szerail-szájviz. A legjobb szájviz.

Serail-erème. nappali használatra.

apKható: dr. othschnek R E mil, Mihalovics István, Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerész uraknál, valamint Josa és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MÁTYÁS** gyógyszerész Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerészertárban.

„M A Y E R“ gépgyár

vas és fémöntöde részvénytársaság SZOMBATHELY.

Raktár: Budapest, V. Lipót-körut 15.

Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, kitiűő szerkezetű Benzin- és szivó-gázmotorokat

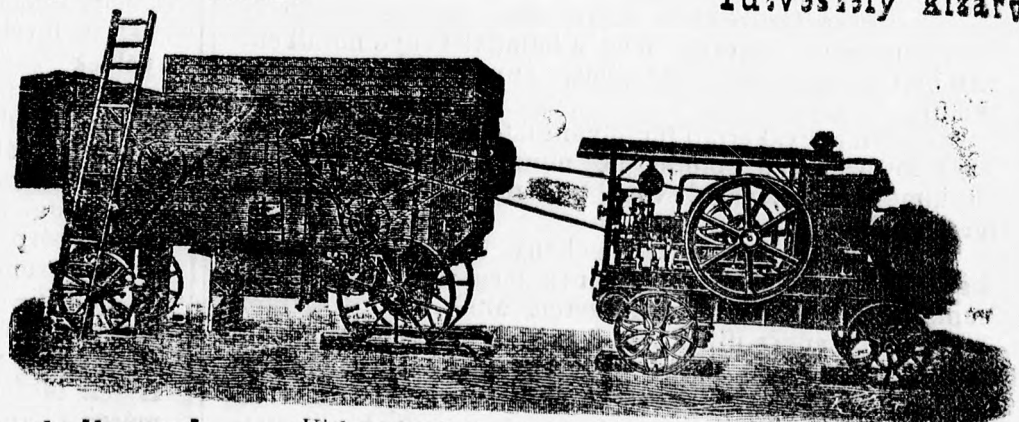
1-50

lóerőig.

Benzin-motoros cséplőkészletek

Legolcsóbb üzem!

Tűzveszély kizárva

Malomépítész

Különlegesség

Osborne D. M.-féle

Uj hengorszökek. minden e szak nába vágó gép gyártása. Telj e műalmi berendezések. Legújabb szekezetű esavaros és szabad. kir. víznyomásu bor sátók. világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi kizárólagos képviselősege.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. * Kivantra ingyen és bérmentve. külön költségvetést ingyen

Hajdusági
Bajuszpedró.

Védjegy.

Szép bajusz

nyerhető a híres Hajdusági bajuszpedró használata által, mely legjobb az összes bajuszpedró készítmények között. A bajuszt nem törí, nem tépi, mindég szép állásban tartja és soha nem keményedik meg.

Egy doboz 50 fill.

Kapható:

Dr. Rotschnek V. Emil
utóda

Grósz Nagy Ferenc

gyógyszeresznél

DEBRECEN, Kossuth-utca 8. szám.

Valamint Tóth Béla gyógyszerárán

KEIL-LAKK

legkitünőbb mázólo szer puha padló számára,

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára
Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 45 kr.
Keil-féle arany fénymáz képkereteknek 20 kr.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

BORSOS KATA czégnél, DEBRECEN.

Zacherlin

Nagyon segít és utó-
életetlen féreg pusztító csak üvegben vásároljuk

Debrecen

Csanak József
Csicsó Lajos
Csillag József
Deutsch Lajos
Félegyházi János
Fritsch Károly
Ganofszky Lajos
Göczey István
Havas József

Jóssa és Jóna
Kertész Sándor
Klein Ignác
Konh Henrink
Komlósi Lajos
Kontsek Géza
Kornhoffer József
Kovács Mihály
Krausz J. Bernát

Lindenfeld J. Jenő
Lusztig és Bán
Mayer Jenő
Neumann Sándor
Parti Ferenc
Rikkl József
Róth Antal
Tóth Kálmán
Váray József

BERETTYÓ-UJFALU
ifj. Weiszberger Ignác
ÉR-MIHALYFÁLVA
Grósz Herman
Lévay Vince
Pollák Móric
H. BÖSZÖRMÉNY
Gemeinbeck József

Tulogy Ferenc
HAJDU NANAS
Seachta János
HAJDU-SZOBOSZLO
Körner Béla
TISZA-FÜRED
Kiss Géza Ernő
Schön Jakab
Weizsmann József

KÖNYVVITELI, SZÉPIRÁSI ES IDEGENNYELVI GYAKORLATI SZAKTANFOLYAM

felnőttek számára.

Egész életre szóló művelődési eszközöket, szellemi kincseket szerezhet meg a haladni vágyó mindkét nemű belső ifjuság rövid idő alatt, anyagi megterhelhetetés nélkül.

Eme gyakorlati tanfolyam látogatása által hosszú évek mulasztásait pótolhatják mindazok, kiket mostoha körülmények a legéletbevágóbb ismeretek szerzésében meggátolták.

Felnőtt ifjak és nők néhány hónap alatt annyi hasznos ismereteket szerezhetnek meg csoportos oktatáson, ismert gyakorlati módszerem által, mint tulzafolt iskolában zengés ifjuság, csak számos év alatt. Mindenki ismeri eredményes buzgó munkádsémet. Hisz, lelkem lelkével tanítóim 30 éven át a debreceni felsőbb kereskedelmi iskolában, ahol tanítványaim ezrének szeretete 2. művelt társadalom és a ragyméltóság m. kir. vallás-és közoktatásügyi miniszter ur elismerése méltatta eredményes odaadó munkásságomat.

A könyvviteli szakcsoporttal kapcsolatosan tartom a számtant, váltóismét, levelezést. A szépírási szak-

csoport felöleli a magyar, német, rond disz-gép és gyorsírást, a levelezést és az irodai munkálatokat. Az idegen nyelvek szakcsoportja közé tartozik; a német, francia, angol nyelvtan, társalgás és levelezés.

Mindenki beirathatja magát oly szaktárgyakra, mikre életpályáján leginkább van szüksége.

Beiratás naponta délelőtt 11-1-ig és délután 3-5 óráig. Iroda és tanterem: Simonffy-utca 2. szám (városi bérpalota baloldalán 3. kapu II. emelet, a mernöki hivatal szomszédságában.) Tanórák: délelőtt 9-12-ig, délután 3-6 óráig, esteli fél 9-től 10 óráig, 3-szor hetenkint. Tandíj szakcsoportonként 5 havi idatartamra 40 korona, mely összeg a beiratáskor előre fizetendő. A téli tanfolyam szeptember 5-én, a nyári tanfolyam március 5-én veszi kezdetét. Könyvek íróeszközök legfeljebb 10 koronába kerülnek félévénként — A nagyérdemű közönség bizalmát és pártfogását kérve és remélve, maradtam hazafias tisztelettel.

Debrecen, 1904. év agusztus havában

ZALAI MÁRK ny. tanár.